STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 32000
23 september 2025

Advies Raad van State inzake het voorstel van wet tot uitvoering van verordening (EU) 2022/1031 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2022 over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derde landen tot de aanbestedings- en concessiemarkten van de Unie en procedures ter ondersteuning van onderhandelingen over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedings- en concessiemarkten van derde landen (Instrument voor Internationale Overheidsopdrachten – 110) (PbEU 2022, L 173) en andere Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten met bepalingen over aanbesteden

Nader Rapport

's-Gravenhage, 9 september 2025
WJZ / 98421357

Aan de Koning

Nader rapport inzake het voorstel van wet tot uitvoering van verordening (EU) 2022/1031 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2022 over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derde landen tot de aanbestedings- en concessiemarkten van de Unie en procedures ter ondersteuning van onderhandelingen over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedings- en concessiemarkten van derde landen (Instrument voor Internationale Overheidsopdrachten – 110) (PbEU 2022, L 173) en andere Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten met bepalingen over aanbesteden

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 18 december 2024, nr. 2024002922, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 6 maart 2025, nr. W18.24.00348/1V, bied ik U hierbij aan.

De tekst van het advies treft u hieronder cursief aan, voorzien van mijn reactie.

Bij Kabinetsmissive van 18 december 2024, no.2024002922, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Economische Zaken, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet tot uitvoering van verordening (EU) 2022/1031 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2022 over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derde landen tot de aanbestedings- en concessiemarkten van de Unie en procedures ter ondersteuning van onderhandelingen over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedings- en concessiemarkten van derde landen (Instrument voor Internationale Overheidsopdrachten – IIO) (PbEU 2022, L 173) en andere Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten met bepalingen over aanbesteden, met memorie van toelichting.

Het wetsvoorstel introduceert een delegatiegrondslag die strekt tot uitvoering en implementatie van Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten met bepalingen over aanbesteden, waaronder in de eerste plaats Verordening (EU) 2022/1031 (hierna: IIO-verordening).[1] De IIO-verordening biedt een grondslag voor de Europese Commissie om maatregelen vast te stellen om de toegang van ondernemers, goederen of diensten uit derde landen tot de aanbestedingsmarkten van de Europese Unie te beperken (hierna: IIO-maatregelen).[2]

[1] Verordening (EU) 2022/1031 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2022 over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derde landen tot de aanbestedings- en concessiemarkten van de Unie en procedures ter ondersteuning van onderhandelingen over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedings- en concessiemarkten van derde landen *PbEU* (2022) L 173/1.
[2] Artikel 6 IIO-verordening.

De IIO-verordening vergt op een beperkt aantal punten nadere uitvoering, maar kent ook een zeer korte uitvoeringstermijn, namelijk zestig dagen. Dergelijke termijnen kunnen enkel gehaald worden als de uitvoering geschiedt op een lager niveau van regelgeving dan de wet, aldus de toelichting. De Aanbestedingswet 2012 bevat evenwel geen toereikende delegatiegrondslag om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te voorzien in de noodzakelijke uitvoeringsmaatregelen.[3]

De Afdeling advisering van de Raad van State maakt opmerkingen over de keuze om in het wetsvoorstel niet te verwijzen naar Verordening (EU) 2022/1031, maar naar een onbepaalde categorie van EU-rechtshandelingen als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. In verband daarmee dient het wetsvoorstel nader te worden overwogen.

Het voorgestelde artikel 4.12b van de Aanbestedingswet 2012 strekt ertoe dat ter uitvoering van verordeningen, richtlijnen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: VWEU) bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels kunnen worden gesteld over:

a. *beperkingen aan de toegang van een gegadigde of inschrijver tot een aanbestedingsprocedure;*
b. *de in het kader van een aanbestedingsprocedure toe te passen geschiktheidseisen, selectiecriteria, technische specificaties, eisen en normen, gunningscriteria, bedoeld in artikel 2.114 en nadere criteria, bedoeld in artikel 2.115;*
c. *de wijze waarop wordt getoetst of wordt voldaan aan de eisen, criteria, specificaties en normen, bedoeld onder b;*
d. *de verstrekking door aanbestedende diensten of speciale sectorbedrijven van gegevens aan bestuursorganen of andere instanties, bevoegde autoriteiten van andere lidstaten of de Europese Commissie.*

De aanleiding voor dit wetsvoorstel is niet alleen de uitvoering van de IIO-verordening, maar ook de bevinding dat de Europese Commissie steeds vaker aanbestedingsregels gebruikt als instrument voor het nastreven van beleidsdoelen die zelf niet aanbestedingsrechtelijk van aard zijn.[4] De toelichting noemt twee categorieën voorbeelden: EU-wetgeving die zich richt op het behalen van maatschappelijke doelstellingen en die zich richt op het voorkomen van oneerlijke concurrentie.

Voorbeelden van de eerste categorie zijn diverse EU-maatregelen ter verbetering van het milieu en het klimaat.[5] De toelichting wijst in dat verband ook op de toenemende praktijk dat daarbij voor verordeningen met over het algemeen een korte uitvoeringstermijn wordt gekozen. Dat plaatst de regering voor de uitdaging om de aanbestedingsregels of het aanbestedingsrechtelijke deel van wet- en regelgeving op een primair ander gebied tijdig uit te voeren en te implementeren. Met de voorgestelde delegatiegrondslag wordt dit eenvoudiger, zo stelt de toelichting.[6]

De Afdeling onderkent het belang van tijdige uitvoering van EU-wetgeving. Wel wijst de Afdeling erop dat ook bij de uitvoering of implementatie van EU-wetgeving in beginsel dient te worden aangesloten bij de normale regels voor de verdeling over de regelgevingsniveaus van respectievelijk wet, algemene maatregel van bestuur en ministeriële regeling.[7] De kern van het aanbestedingsrecht hoort in een wet; andere zaken kunnen, op het daartoe geëigende niveau, bij algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling geregeld worden.

De voorgestelde delegatiegrondslag heeft tot gevolg dat alle toekomstige Europese rechtshandelingen op het gebied van het aanbestedingsrecht, waaronder ook wijziging van de aanbestedingsrichtlijnen

---

3 Memorie van Toelichting, algemeen deel, paragraaf 1 'Inleiding', onder kopje 1.2, 'Schets van het probleem'.
4 Memorie van Toelichting, algemeen deel, paragraaf 1 'Inleiding', onder kopje 1.2, 'Schets van het probleem'.
5 Zie bijvoorbeeld Richtlijn (EU) 2019/1161 tot wijziging van Richtlijn 2009/33/EG inzake de bevordering van schone en energiezuinige wegvoertuigen, *PbEU* 2019, L 188, artikel 1, zesde lid en de bijlage. Die schrijven voor dat bij aanbesteding van de inkoop van voertuigen streefcijfers voor het aantal energiezuinige voertuigen moeten worden gehanteerd. Zie ook Verordening (EU) 2023/1115 betreffende het op de markt van de Unie aanbieden en de uitvoer uit de Unie van bepaalde grondstoffen en producten die met ontbossing en bosdegradatie verband houden, *PbEU* 2023, L 150, artikel 25, tweede lid onder d). Dat schrijft voor dat partijen die zich schuldig maken aan overtreding van de verplichtingen die voortvloeien uit die verordening moeten worden uitgesloten van deelname aan aanbestedingsprocedures. Zie tot slot Richtlijn (EU) 2023/2413 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, *PbEU* L 2023/2413 van 31 oktober 2023. Artikel 1, vijfde lid schrijft voor dat de lidstaten dienen te specificeren aan welke eisen hernieuwbare-energieapparatuur en -systemen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor overheidsopdrachten.
6 Memorie van Toelichting, algemeen deel, paragraaf 1, 'Inleiding'.
7 Advies van de Raad van State van 8 april 2004 betreffende het kabinetsstandpunt inzake de wenselijkheid van bijzondere bepalingen voor tijdige implementatie van Europese richtlijnen (W03.04.0024/I), Kamerstukken I 2004/05, 29 200 VI, F. Zie voor een overzicht van maatregelen voor tijdige uitvoering van Europese regelgeving ook Kamerstukken I 2017/18, 34 714, B.

zelf,[8] op een lager niveau dan de wet kunnen worden omgezet of uitgevoerd. Dit is strijdig met het beginsel van het primaat van de wetgever.[9]

De delegatiegrondslag dient in dit licht te worden beperkt tot hetgeen noodzakelijk is ter uitvoering van de IIO-verordening. Waar het de uitvoering betreft van de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 9 en 13 van de IIO-verordening is onderdeel d van het voorgestelde artikel 4.12b daarvoor geëigend en toereikend. De onderdelen a, b en c zijn niet noodzakelijk voor uitvoering van de IIO-verordening zelf. Voor zover deze onderdelen nodig zouden zijn ter uitvoering van door de Europese Commissie te nemen IIO-maatregelen zoals bedoeld in artikel 6 van de IIO-verordening, merkt de Afdeling het volgende op. Het is nog maar de vraag of zulke maatregelen wel nadere uitvoering in wet- of regelgeving zullen behoeven.[10] De toelichting besteedt hier geen aandacht aan. En als de IIO-maatregelen nadere uitvoering behoeven wordt niet toegelicht of de onderdelen a, b, c en d van het voorgestelde artikel 4.12b (alsdan) nodig zullen zijn ter uitvoering van zulke maatregelen.[11]

Gelet op het voorgaande adviseert de Afdeling de voorgestelde delegatiegrondslag aan te passen en deze te beperken tot hetgeen noodzakelijk is ter uitvoering van de IIO-verordening. Tevens adviseert de Afdeling om nader te motiveren of de onderdelen a, b, c en d van het voorgestelde artikel 4.12b nodig zullen zijn ter uitvoering van IIO-maatregelen, en anders de niet benodigde onderdelen te schrappen.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal bezwaren bij het voorstel en adviseert het voorstel niet bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen, tenzij het is aangepast.
De vice-president van de Raad van State,

De regering heeft kennis genomen van het advies van de Afdeling advisering om de voorgestelde delegatiegrondslag aan te passen en deze te beperken tot hetgeen noodzakelijk is ter uitvoering van de IIO-verordening. Hoewel de Afdeling aangeeft het belang van tijdige uitvoering van EU-wetgeving te erkennen, acht zij de voorgestelde delegatiegrondslag in strijd met het beginsel van het primaat van de wetgever. De voorgestelde delegatiegrondslag zou volgens de Afdeling tot gevolg hebben dat alle toekomstige Europese rechtshandelingen op het gebied van het aanbestedingsrecht op een lager niveau dan de wet kunnen worden uitgevoerd of geïmplementeerd. Dit laatste is echter niet het geval vanwege de beperking tot specifieke onderwerpen in de voorgestelde delegatiegrondslag. Desondanks heeft de regering, omwille van de tijd, besloten het advies van de Afdeling op te volgen. De IIO-verordening is namelijk al op 29 augustus 2022 in werking getreden. De voorgestelde delegatiegrondslag heeft niet langer betrekking op alle bindende Europese rechtshandelingen, maar slechts op de IIO-verordening. Tegelijkertijd is het aantal onderwerpen waarover regels kunnen worden gesteld teruggebracht tot uitsluitend hetgeen noodzakelijk is ter uitvoering van de IIO-verordening. De regering geeft te kennen dat zij bij gelegenheid nogmaals zal bezien of een ruimere delegatiegrondslag ten behoeve van tijdige uitvoering en implementatie van bindende EU-rechtshandelingen met aanbestedingsbepalingen mogelijk is. Zij wijst in dit verband ook op de toelichting bij aanwijzing 9.8 van de Aanwijzingen voor de regelgeving, waarin is bepaald dat het karakter van implementatiewetgeving – uitvoering van bindende EU-rechtshandelingen die integrerend onderdeel uitmaken van de Nederlandse rechtsorde – met zich brengt dat aan het primaat van de wetgever een andere invulling kan worden gegeven.

Ik moge U verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Economische Zaken,
V.P.G. Karremans.

---

[8] Op dit moment worden de drie aanbestedingsrichtlijnen (Richtlijnen 2014/23/EU, 2014/24/EU en 2014/25/EU) door de Europese Commissie geëvalueerd. Zie ook de brief van de Minister van Economische Zaken van 19 februari 2025, met kenmerk DGED-MC / 96822382.

[9] Zie onder andere aantekening 2.1.2.a van de Handleiding Wetgeving en Europa en aanwijzingen 2.19, 2.23 en 9.8 van de Aanwijzingen voor de regelgeving. Zie ook Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 13 september 2023 over de wijziging van het Landbouwkwaliteitsbesluit 2007 (W11.23.00220/IV), Staatscourant 2024, nr. 4036.

[10] Artikel 6, eerste lid, van de IIO-verordening schrijft voor dat IIO-maatregelen de vorm krijgen van uitvoeringshandelingen in de zin van artikel 291 VWEU. Dergelijke uitvoeringshandelingen krijgen in de regel de vorm van een (rechtstreeks toepasselijke) uitvoeringsverordening. In de transponeringstabel bij het voorstel staat voorts dat artikel 6 van de IIO-verordening naar zijn aard geen implementatie behoeft en wordt niet ingegaan op de vraag of IIO-maatregelen dat mogelijk wel zullen behoeven.

[11] In de toelichting wordt hier enkel bij onderdeel a) kort op ingegaan. Memorie van Toelichting, algemeen deel, paragraaf 2.2.

Advies Raad van State

No. W18.24.00348/IV
's-Gravenhage 6 maart 2025

Aan de Koning

Bij Kabinetsmissive van 18 december 2024, no.2024002922, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Economische Zaken, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet tot uitvoering van verordening (EU) 2022/1031 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2022 over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derde landen tot de aanbestedings- en concessiemarkten van de Unie en procedures ter ondersteuning van onderhandelingen over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedings- en concessiemarkten van derde landen (Instrument voor Internationale Overheidsopdrachten – IIO) (PbEU 2022, L 173) en andere Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten met bepalingen over aanbesteden, met memorie van toelichting.

Het wetsvoorstel introduceert een delegatiegrondslag die strekt tot uitvoering en implementatie van Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten met bepalingen over aanbesteden, waaronder in de eerste plaats Verordening (EU) 2022/1031 (hierna: IIO-verordening).[1] De IIO-verordening biedt een grondslag voor de Europese Commissie om maatregelen vast te stellen om de toegang van ondernemers, goederen of diensten uit derde landen tot de aanbestedingsmarkten van de Europese Unie te beperken (hierna: IIO-maatregelen).[2]

De IIO-verordening vergt op een beperkt aantal punten nadere uitvoering, maar kent ook een zeer korte uitvoeringstermijn, namelijk zestig dagen. Dergelijke termijnen kunnen enkel gehaald worden als de uitvoering geschiedt op een lager niveau van regelgeving dan de wet, aldus de toelichting. De Aanbestedingswet 2012 bevat evenwel geen toereikende delegatiegrondslag om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te voorzien in de noodzakelijke uitvoeringsmaatregelen.[3]

De Afdeling advisering van de Raad van State maakt opmerkingen over de keuze om in het wetsvoorstel niet te verwijzen naar Verordening (EU) 2022/1031, maar naar een onbepaalde categorie van EU-rechtshandelingen als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. In verband daarmee dient het wetsvoorstel nader te worden overwogen.

Het voorgestelde artikel 4.12b van de Aanbestedingswet 2012 strekt ertoe dat ter uitvoering van verordeningen, richtlijnen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: VWEU) bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels kunnen worden gesteld over:

a. beperkingen aan de toegang van een gegadigde of inschrijver tot een aanbestedingsprocedure;
b. de in het kader van een aanbestedingsprocedure toe te passen geschiktheidseisen, selectiecriteria, technische specificaties, eisen en normen, gunningscriteria, bedoeld in artikel 2.114 en nadere criteria, bedoeld in artikel 2.115;
c. de wijze waarop wordt getoetst of wordt voldaan aan de eisen, criteria, specificaties en normen, bedoeld onder b;
d. de verstrekking door aanbestedende diensten of speciale sectorbedrijven van gegevens aan bestuursorganen of andere instanties, bevoegde autoriteiten van andere lidstaten of de Europese Commissie.

De aanleiding voor dit wetsvoorstel is niet alleen de uitvoering van de IIO-verordening, maar ook de bevinding dat de Europese Commissie steeds vaker aanbestedingsregels gebruikt als instrument voor het nastreven van beleidsdoelen die zelf niet aanbestedingsrechtelijk van aard zijn.[4] De toelichting noemt twee categorieën voorbeelden: EU-wetgeving die zich richt op het behalen van maatschappelijke doelstellingen en die zich richt op het voorkomen van oneerlijke concurrentie.

Voorbeelden van de eerste categorie zijn diverse EU-maatregelen ter verbetering van het milieu en het

[1] Verordening (EU) 2022/1031 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2022 over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derde landen tot de aanbestedings- en concessiemarkten van de Unie en procedures ter ondersteuning van onderhandelingen over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedings- en concessiemarkten van derde landen *PbEU* (2022) L 173/1.
[2] Artikel 6 IIO-verordening.
[3] Memorie van Toelichting, algemeen deel, paragraaf 1 'Inleiding', onder kopje 1.2, 'Schets van het probleem'.
[4] Memorie van Toelichting, algemeen deel, paragraaf 1 'Inleiding', onder kopje 1.2, 'Schets van het probleem'.

klimaat.[5] De toelichting wijst in dat verband ook op de toenemende praktijk dat daarbij voor verordeningen met over het algemeen een korte uitvoeringstermijn wordt gekozen. Dat plaatst de regering voor de uitdaging om de aanbestedingsregels of het aanbestedingsrechtelijke deel van wet- en regelgeving op een primair ander gebied tijdig uit te voeren en te implementeren. Met de voorgestelde delegatiegrondslag wordt dit eenvoudiger, zo stelt de toelichting.[6]

De Afdeling onderkent het belang van tijdige uitvoering van EU-wetgeving. Wel wijst de Afdeling erop dat ook bij de uitvoering of implementatie van EU-wetgeving in beginsel dient te worden aangesloten bij de normale regels voor de verdeling over de regelgevingsniveaus van respectievelijk wet, algemene maatregel van bestuur en ministeriële regeling.[7] De kern van het aanbestedingsrecht hoort in een wet; andere zaken kunnen, op het daartoe geëigende niveau, bij algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling geregeld worden.

De voorgestelde delegatiegrondslag heeft tot gevolg dat alle toekomstige Europese rechtshandelingen op het gebied van het aanbestedingsrecht, waaronder ook wijziging van de aanbestedingsrichtlijnen zelf,[8] op een lager niveau dan de wet kunnen worden omgezet of uitgevoerd. Dit is strijdig met het beginsel van het primaat van de wetgever.[9]

De delegatiegrondslag dient in dit licht te worden beperkt tot hetgeen noodzakelijk is ter uitvoering van de IIO-verordening. Waar het de uitvoering betreft van de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 9 en 13 van de IIO-verordening is onderdeel d van het voorgestelde artikel 4.12b daarvoor geëigend en toereikend. De onderdelen a, b en c zijn niet noodzakelijk voor uitvoering van de IIO-verordening zelf. Voor zover deze onderdelen nodig zouden zijn ter uitvoering van door de Europese Commissie te nemen IIO-maatregelen zoals bedoeld in artikel 6 van de IIO-verordening, merkt de Afdeling het volgende op. Het is nog maar de vraag of zulke maatregelen wel nadere uitvoering in wet- of regelgeving zullen behoeven.[10] De toelichting besteedt hier geen aandacht aan. En als de IIO-maatregelen nadere uitvoering behoeven wordt niet toegelicht of de onderdelen a, b, c en d van het voorgestelde artikel 4.12b (alsdan) nodig zullen zijn ter uitvoering van zulke maatregelen.[11]

Gelet op het voorgaande adviseert de Afdeling de voorgestelde delegatiegrondslag aan te passen en deze te beperken tot hetgeen noodzakelijk is ter uitvoering van de IIO-verordening. Tevens adviseert de Afdeling om nader te motiveren of de onderdelen a, b, c en d van het voorgestelde artikel 4.12b nodig zullen zijn ter uitvoering van IIO-maatregelen, en anders de niet benodigde onderdelen te schrappen.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal bezwaren bij het voorstel en adviseert het voorstel niet bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen, tenzij het is aangepast.

De vice-president van de Raad van State,
Th.C. de Graaf.

---

5 Zie bijvoorbeeld Richtlijn (EU) 2019/1161 tot wijziging van Richtlijn 2009/33/EG inzake de bevordering van schone en energiezuinige wegvoertuigen, *PbEU* 2019, L 188, artikel 1, zesde lid en de bijlage. Die schrijven voor dat bij aanbesteding van de inkoop van voertuigen streefcijfers voor het aantal energiezuinige voertuigen moeten worden gehanteerd. Zie ook Verordening (EU) 2023/1115 betreffende het op de markt van de Unie aanbieden en de uitvoer uit de Unie van bepaalde grondstoffen en producten die met ontbossing en bosdegradatie verband houden, *PbEU* 2023, L 150, artikel 25, tweede lid onder d). Dat schrijft voor dat partijen die zich schuldig maken aan overtreding van de verplichtingen die voortvloeien uit die verordening moeten worden uitgesloten van deelname aan aanbestedingsprocedures. Zie tot slot Richtlijn (EU) 2023/2413 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, *PbEU* L 2023/2413 van 31 oktober 2023. Artikel 1, vijfde lid schrijft voor dat de lidstaten dienen te specificeren aan welke eisen hernieuwbare-energieapparatuur en -systemen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor overheidsopdrachten.

6 Memorie van Toelichting, algemeen deel, paragraaf 1, 'Inleiding'.

7 Advies van de Raad van State van 8 april 2004 betreffende het kabinetsstandpunt inzake de wenselijkheid van bijzondere bepalingen voor tijdige implementatie van Europese richtlijnen (W03.04.0024/I), Kamerstukken I 2004/05, 29 200 VI, F. Zie voor een overzicht van maatregelen voor tijdige uitvoering van Europese regelgeving ook Kamerstukken I 2017/18, 34 714, B.

8 Op dit moment worden de drie aanbestedingsrichtlijnen (Richtlijnen 2014/23/EU, 2014/24/EU en 2014/25/EU) door de Europese Commissie geëvalueerd. Zie ook de brief van de Minister van Economische Zaken van 19 februari 2025, met kenmerk DGED-MC / 96822382.

9 Zie onder andere aantekening 2.1.2.a van de Handleiding Wetgeving en Europa en aanwijzingen 2.19, 2.23 en 9.8 van de Aanwijzingen voor de regelgeving. Zie ook Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 13 september 2023 over de wijziging van het Landbouwkwaliteitsbesluit 2007 (W11.23.00220/IV), Staatscourant 2024, nr. 4036.

10 Artikel 6, eerste lid, van de IIO-verordening schrijft voor dat IIO-maatregelen de vorm krijgen van uitvoeringshandelingen in de zin van artikel 291 VWEU. Dergelijke uitvoeringshandelingen krijgen in de regel de vorm van een (rechtstreeks toepasselijke) uitvoeringsverordening. In de transponeringstabel bij het voorstel staat voorts dat artikel 6 van de IIO-verordening naar zijn aard geen implementatie behoeft en wordt niet ingegaan op de vraag of IIO-maatregelen dat mogelijk wel zullen behoeven.

11 In de toelichting wordt hier enkel bij onderdeel a) kort op ingegaan. Memorie van Toelichting, algemeen deel, paragraaf 2.2.

Tekst zoals toegezonden aan de Raad van State: Wet tot uitvoering van verordening (EU) 2022/1031 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2022 over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derde landen tot de aanbestedings- en concessiemarkten van de Unie en procedures ter ondersteuning van onderhandelingen over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedings- en concessiemarkten van derde landen (Instrument voor Internationale Overheidsopdrachten – IIO) (PbEU 2022, L 173) en andere Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten met bepalingen over aanbesteden

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat de Aanbestedingswet 2012 gewijzigd moet worden omdat het noodzakelijk is dat Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten met bepalingen over aanbesteden tijdig geïmplementeerd kunnen worden;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Aanbestedingswet 2012 wordt als volgt gewijzigd:

A

Het opschrift van afdeling 4.2.1. komt te luiden:

Afdeling 4.2.1. Nadere regels ter uitvoering van verordeningen, richtlijnen en besluiten van de Europese Unie

B

Na artikel 4.12a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.12b

Ter uitvoering van verordeningen, richtlijnen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld omtrent:

a. beperkingen aan de toegang van een gegadigde of inschrijver tot een aanbestedingsprocedure;
b. de in het kader van een aanbestedingsprocedure toe te passen geschiktheidseisen, selectiecriteria, technische specificaties, eisen en normen, gunningscriteria, bedoeld in artikel 2.114 en nadere criteria, bedoeld in artikel 2.115;
c. de wijze waarop wordt getoetst of wordt voldaan aan de eisen, criteria, specificaties en normen, bedoeld onder b;
d. de verstrekking door aanbestedende diensten of speciale sectorbedrijven van gegevens aan bestuursorganen of andere instanties, bevoegde autoriteiten van andere lidstaten of de Europese Commissie.

ARTIKEL II

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Economische Zaken,

MEMORIE VAN TOELICHTING

I Algemeen

1 Inleiding

1.1 Inhoud op hoofdlijnen

Dit wetsvoorstel voorziet in een delegatiebepaling in de Aanbestedingswet 2012. Voorgesteld wordt om een mogelijkheid te creëren om ter uitvoering van voorschriften van Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen, zodat daar in de toekomst sneller op kan worden ingespeeld en niet-tijdige uitvoering of implementatie kan worden voorkomen.

De delegatiegrondslag dient in de eerste plaats ter uitvoering van de Verordening voor het Instrument voor Internationale Overheidsopdrachten (hierna: Verordening IIO)[1]. De Verordening IIO is op 29 augustus 2022 in werking getreden (conform artikel 15, op de zestigste dag na publicatie in het Publicatieblad van de Europese Unie). De verordening geeft de Europese Commissie de bevoegdheid om een onderzoek in te stellen wanneer het vermoeden bestaat dat Europese ondernemingen op aanbestedingsmarkten van derde landen beperkingen ondervinden. Dit kan uiteindelijk leiden tot maatregelen van de Europese Commissie jegens bepaalde partijen, waarmee aanbestedende diensten en aanbestedende instanties (hierna, zoals aangeduid in de Aanbestedingswet 2012: speciale-sectorbedrijven) vervolgens rekening dienen te houden als dergelijke partijen meedingen in een aanbestedingsprocedure. Aan het eind van deze memorie van toelichting is een transponeringstabel met betrekking tot de Verordening IIO opgenomen.

1.2 Schets van het probleem

De Europese Commissie raakt er steeds meer van doordrongen dat aanbesteden kan worden ingezet als strategisch instrument. Met steeds grotere regelmaat verschijnen er dan ook Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten waarin aanbesteden als strategisch instrument wordt ingezet ten behoeve van beleidsdoelstellingen. Hierbij gaat het met name om sectorale verordeningen, richtlijnen en besluiten met één of enkele bepalingen over aanbesteden. Ter illustratie, onder de commissie-Von der Leyen I verschenen de afgelopen vijf jaar 39 (voorstellen voor) Europese (sectorale) verordeningen, richtlijnen en besluiten waarin aanbesteden strategisch wordt ingezet. Deze verordeningen, richtlijnen en besluiten richten zich onder meer op het behalen van maatschappelijke doelstellingen en het voorkomen van oneerlijke concurrentie. Voorbeelden uit de eerste categorie (het behalen van maatschappelijke doelstellingen) zijn de herziene Richtlijn energie-efficiëntie[2] en de Batterijverordening[3]. Een voorbeeld uit de tweede categorie (voorkomen van oneerlijke concurrentie) is de Verordening buitenlandse subsidies[4].

Om deze bindende rechtshandelingen van de Europese Unie tijdig te kunnen uitvoeren en implementeren, dient uitvoering of implementatie op een lager niveau van regelgeving mogelijk te zijn. Dit geldt te meer nu de Europese Commissie steeds vaker een verordening met over het algemeen een korte uitvoeringstermijn als rechtsinstrument kiest. Want hoewel vanwege de rechtstreekse toepasselijkheid van een Europese verordening omzetting verboden is, behoeft een verordening vaak wel nadere uitvoering (ook wel: operationalisering) door middel van regelgeving. Dat in Nederland uitvoering of implementatie op een lager niveau van regelgeving momenteel onvoldoende mogelijk is, illustreert de Verordening IIO.

De Verordening IIO vraagt ondanks haar rechtstreekse toepasselijkheid om nadere uitvoeringsmaatregelen. Artikel 9, tweede lid, van de Verordening IIO bepaalt dat wanneer een aanbestedende dienst of speciale-sectorbedrijf besluit een IIO-maatregel niet toe te passen, hij de Europese Commissie op een door de betrokken lidstaat te bepalen wijze bepaalde informatie verstrekt. Deze wijze dient te worden

[1] Verordening (EU) 2022/1031 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2022 over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derden landen tot de aanbestedings- en concessiemarkten van de Unie en procedures ter ondersteuning van onderhandelingen over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedings- en concessiemarkten van derden landen (Instrument voor internationale overheidsopdrachten – IIO) (PbEU 2022, L 173). Zie ook: Mededeling van de Commissie inzake richtsnoeren ter vergemakkelijking van de toepassing van de IIO-verordening door aanbestedende diensten en aanbestedende instanties en door ondernemers (PbEU 2023, C 64).

[2] Richtlijn (EU) 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 (herschikking) (PbEU 2023, L 231).

[3] Verordening (EU) 2023/1542 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2023 inzake batterijen en afgedankte batterijen, tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG en Verordening (EU) 2019/1020 en tot intrekking van Richtlijn 2006/66/EG (PbEU 2023, L 191).

[4] Verordening (EU) 2022/2560 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende buitenlandse subsidies die de interne markt verstoren (PbEU 2023, L 330).

vastgesteld. Artikel 13 verlangt van een lidstaat dat hij de Europese Commissie inlichtingen verstrekt over de toepassing van IIO-maatregelen, alsook over het aantal aanbestedingsprocedures van de centrale overheid en lagere overheden waarin een bepaalde IIO-maatregel werd toegepast, het aantal ontvangen inschrijvingen uit derde landen waarvoor die IIO-maatregel geldt en ten slotte de gevallen waarin een specifieke uitzondering op de IIO-maatregel werd toegepast. Aan dit verlangen kan enkel worden voldaan wanneer aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven de lidstaat de benodigde informatie verstrekken. Voorgesteld wordt om vast te leggen dat aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven deze informatie dienen te verstrekken, zodat aan de verplichting ingevolge artikel 13 van de Verordening IIO kan worden voldaan.

Momenteel bevat de Aanbestedingswet 2012 geen toereikende delegatiegrondslag om deze uitvoeringsmaatregelen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur vast te stellen. Dat betekent dat ze bij wet zouden dienen te worden vastgesteld. Dit terwijl er door de Europese Commissie slechts zestig dagen is gegeven om uitvoeringsmaatregelen tot stand te brengen (de Verordening IIO is namelijk zestig dagen na publicatie in werking getreden).[5] Dergelijke termijnen kunnen enkel worden gehaald indien de uitvoering geschiedt op een lager niveau van regelgeving. Daar komt bij dat het niet passend is om uitvoeringsmaatregelen op wetsniveau te regelen. Op wetsniveau worden met name de hoofdelementen van een regeling geregeld (zo ook in de huidige Aanbestedingswet 2012).

1.3 Bijdrage van het wetsvoorstel aan de oplossing

Voor wat betreft de uitvoering van de Verordening IIO zorgt de delegatiegrondslag in het wetsvoorstel ervoor dat de uitvoeringsmaatregelen die nodig zijn voor de verordening op passend niveau kunnen worden geregeld. Het creëren van onderhavige delegatiegrondslag is verder ook van belang. Zoals gezegd verschijnen er met steeds grotere regelmaat Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten waarin aanbesteden als strategisch instrument wordt ingezet. Deze verordeningen, richtlijnen en besluiten bevatten elk één of enkele bepalingen over aanbesteden waarvoor veelal nadere regels dienen te worden gesteld in nationale regelgeving. Naar verwachting zal deze ontwikkeling voorlopig voortduren. De delegatiegrondslag moet ervoor zorgen dat eenvoudiger tijdig kan worden uitgevoerd en geïmplementeerd.

2 Inhoud van het wetsvoorstel

2.1 Algemeen

Zoals eerder al benoemd, wordt met dit wetsvoorstel in de Aanbestedingswet 2012 de mogelijkheid gecreëerd om ter uitvoering van voorschriften van Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen, zodat daar in de toekomst sneller op kan worden ingespeeld en niet-tijdige uitvoering of implementatie kan worden voorkomen.

2.2 Primaat van de wetgever

Hoewel tijdige uitvoering of implementatie van groot belang is, mag het primaat van de wetgever niet uit het oog worden verloren. Het primaat van de wetgever houdt in dat de wetgever zelf de voornaamste rechtspolitieke keuzes over de inhoud van het recht in wetgeving moet maken. Het primaat van de wetgever verzet zich er tegen dat aan de lagere regelgever de vrije hand wordt gegeven voor de vaststelling van regelgeving. Een te brede, algemene of vage delegatiegrondslag moet worden voorkomen.[6]

In dit kader wordt er op gewezen dat het bij de onderhavige delegatiegrondslag dient te gaan om nadere regels ter uitvoering van voorschriften van Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten. De ruimte voor de (Nederlandse) wetgever om rechtspolitieke keuzes over de inhoud van het recht in nationale regelgeving te maken zal per definitie dus beperkt zijn.[7] Bovendien bevat de onderhavige delegatiegrondslag ook een limitatieve opsomming van onderwerpen waarover nadere regels kunnen worden gesteld. Het gaat om regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld over de volgende onderwerpen.

---

5 De Verordening IIO is op 29 augustus 2022 in werking getreden. Momenteel zijn door de Europese Commissie nog geen IIO-maatregelen vastgesteld. Ook wanneer een IIO-maatregel zou worden vastgesteld, hoeft dit gezien de aard van de uit de artikelen 9, tweede lid, en 13 van de Verordening IIO niet direct aan een goede uitvoering van de verordening in de weg te staan.

6 Zie aanwijzing 2.23 van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

7 Zie aanwijzing 9.8 van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

a) Beperkingen aan de toegang van een gegadigde of inschrijver tot een aanbestedingsprocedure

Op grond van de verordening IIO kan de Europese Commissie de toegang tot een aanbestedingsprocedure beperken. De Europese Commissie dient daartoe een IIO-maatregel in de vorm van een scoreaanpassing of van een uitsluiting van aanbestedingsprocedures vast te stellen jegens een bepaalde partij, waarmee aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven vervolgens rekening dienen te houden als een dergelijke partij meedingt in een aanbestedingsprocedure. Ook op grond van andere Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten kan de toegang tot een aanbestedingsprocedure worden beperkt. Op grond van onderdeel a kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld omtrent deze beperkingen.

b) De in het kader van een aanbestedingsprocedure toe te passen geschiktheidseisen, selectiecriteria, technische specificaties, eisen en normen, gunningscriteria, bedoeld in artikel 2.114 en nadere criteria, bedoeld in artikel 2.115

In de Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten worden ook bepalingen aangetroffen over toe te passen geschiktheidseisen, selectiecriteria, technische specificaties, eisen en normen, gunningscriteria en nadere criteria. Op grond van artikel 7 van de herziene Richtlijn energie-efficiëntie dienen lidstaten er bijvoorbeeld voor te zorgen dat aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven uitsluitend producten, diensten, gebouwen en werken met hoge energie-efficiëntieprestaties aankopen.[8] Dergelijke verplichtingen dienen thans op wetsniveau te worden geïmplementeerd. Op grond van onderdeel b zou de implementatie van dergelijke verplichtingen voortaan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen geschieden.

c) De wijze waarop wordt getoetst of wordt voldaan aan de eisen, criteria, specificaties en normen, bedoeld onder b;

Een verplichting als in artikel 7 van de herziene Richtlijn energie-efficiëntie gaat veelal gepaard met een bepaling over de wijze waarop dient te worden getoetst of wordt voldaan aan de eisen, criteria, specificatie en normen, bedoeld onder b. In de bijlage bij artikel 7 van de herziene Richtlijn energie-efficiëntie is bijvoorbeeld bepaald: 'De naleving van de in punt f) van deze bijlage vastgelegde verplichtingen wordt gecontroleerd aan de hand van de in artikel 11 van Richtlijn 2010/31/EU genoemde energieprestatiecertificaten'. Met onderdeel c wordt ervoor gezorgd dat ook over dergelijke bepalingen bij of krachtens algemene maatregel regels kunnen worden gesteld.

d) De verstrekking door aanbestedende diensten of speciale-sectorbedrijven van gegevens aan bestuursorganen of andere instanties, bevoegde autoriteiten van andere lidstaten of de Europese Commissie

De artikelen 9 en 13 van de Verordening IIO verlangen nadere uitvoering in verband met gegevensverstrekkingen (zie paragraaf 1.2). Op grond van onderdeel d kunnen deze maatregelen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld. Ook andere Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten bevatten bepalingen over gegevensverstrekking waarover op grond van onderdeel d bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels kunnen worden gesteld.

3 Verhouding tot andere wetgeving

De belangrijkste regels die dienen te worden toegepast bij aanbestedingsprocedures staan in de Europese richtlijnen voor aanbestedingen, te weten: de klassieke sectoren richtlijn,[9] de speciale sectoren richtlijn[10] en de concessierichtlijn.[11] Deze aanbestedingsrichtlijnen zijn in het Nederlands recht geïmplementeerd bij en krachtens de Aanbestedingswet 2012. Uit het oogpunt van overzichtelijkheid lijkt het aangewezen voor de Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten met aanvullende regels die dienen te worden toegepast bij aanbestedingsprocedures, in beginsel eenzelfde weg

[8] Artikel 7, eerste lid, eerste alinea, van de herziene Richtlijn energie-efficiëntie luidt: '1. De lidstaten zorgen ervoor dat aanbestedende diensten en aanbestedende instanties, bij het gunnen van overheidsopdrachten en concessies met een waarde gelijk aan of groter dan de in artikel 8 van Richtlijn 2014/23/EU, artikel 4 van Richtlijn 2014/24/EU en artikel 15 van Richtlijn 2014/25/EU vastgelegde drempelwaarden, uitsluitend producten, diensten, gebouwen en werken kopen met hoge energie-efficiëntieprestaties in overeenstemming met de eisen van bijlage IV bij deze richtlijn, tenzij dit technisch niet haalbaar is.'

[9] Richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG (PbEU 2014, L94).

[10] Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG (PbEU 2014, L94).

[11] Richtlijn 2014/23 van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten (PbEU 2014, L94).

na te streven. Onderhavige delegatiegrondslag maakt dat mogelijk.

4 Gevolgen van het wetsvoorstel

Dit wetsvoorstel creëert enkel een wettelijke grondslag in de Aanbestedingswet 2012 waarmee het mogelijk wordt om ter uitvoering van voorschriften van Europese verordeningen, richtlijnen en besluiten nadere regels bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen. Het zorgt niet voor nieuwe rechten of verplichtingen ten aanzien van aanbestedingsprocedures.

Het voorstel heeft dan ook geen financiële gevolgen, uitvoeringsgevolgen of gevolgen van andere aard voor aanbestedingen. Evenmin heeft het voorstel gevolgen in het kader van toezicht en handhaving. Voorts leidt het voorstel niet tot administratieve lasten voor burgers en bedrijven.

5 Toetsing en advisering

5.1 Adviescollege toetsing regeldruk

Het adviescollege toetsing regeldruk heeft dit besluit niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen directe gevolgen voor de regeldruk heeft.

De Minister van Economische Zaken,

II Transponeringstabel voor verordening (EU) 2022/1031

Verordening (EU) 2022/1031 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juni 2022 over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derde landen tot de aanbestedings- en concessiemarkten van de Unie en procedures ter ondersteuning van onderhandelingen over toegang van ondernemers, goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedings- en concessiemarkten van derde landen (Instrument voor Internationale Overheidsopdrachten – IIO) (PbEU 2022, L 173)

Verordening (EU) 2022/1031	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling: Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 1 (Onderwerp en toepassingsgebied)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks		
Artikel 2 (Definities)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks		
Artikel 3 (Vaststelling van de oorsprong)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks		
Artikel 4 (Vrijstelling voor goederen en diensten van oorsprong uit de minst ontwikkelde landen)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie		
Artikel 5 (Onderzoeken en besprekingen)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie		
Artikel 6 (IIO-maatregelen)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie of werkt rechtstreeks		
Artikel 7 (Lijst van aanbestedende diensten die zijn vrijgesteld van de toepassing van deze verordening)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie of werkt rechtstreeks		
Artikel 8 (Verplichtingen van de geselecteerde inschrijver)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks		
Artikel 9 (Uitzonderingen), eerste lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks		
Artikel 9 (Uitzonderingen), tweede lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks, met uitzondering van de zinsnede ‘op een door de betrokken lidstaat te bepalen wijze’ Artikel I, onderdeel B (artikel 4.12b, onderdeel d, van de Aanbestedingswet 2012), voor wat betreft de zinsnede ‘op een door de betrokken lidstaat te bepalen wijze’	Indien een aanbestedende dienst of speciale-sectorbedrijf besluit een IIO-maatregel niet toe te passen, dient hij de Europese Commissie op een door de betrokken lidstaat te bepalen wijze te informeren. Op grond van het voorgestelde artikel 4.12b, onderdeel d, van de Aanbestedingswet 2012 kan deze wijze worden vastgesteld.	
Artikel 10 (Rechtsmiddelen)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks		
Artikel 11 (Comitéprocedure)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie		
Artikel 12 (Richtsnoeren)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie		
Artikel 13 (Verslaglegging), eerste lid, eerste twee zinnen	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie		

Verordening (EU) 2022/1031	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling: Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 13 (Verslaglegging), eerste lid, derde zin	Artikel I, onderdeel B (artikel 4.12b, onderdeel d, van de Aanbestedingswet 2012)	De lidstaten dienen de Europese Commissie op verzoek inlichtingen te verstrekken over de toepassing van IIO-maatregelen, alsook over het aantal aanbestedingsprocedures van de centrale overheid en lagere overheden waarin een bepaalde IIO-maatregel werd toegepast, het aantal ontvangen inschrijvingen uit derde landen waarvoor die IIO-maatregel geldt en ten slotte de gevallen waarin een specifieke uitzondering op de IIO-maatregel werd toegepast. Om aan een dergelijk verzoek te kunnen voldoen, kan informatie van aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven nodig zijn. Op grond van het voorgestelde artikel 4.12b, onderdeel d, van de Aanbestedingswet 2012 kunnen aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven verplicht worden de hiervoor bedoelde informatie te verstrekken.	
Artikel 13 (Verslaglegging), tweede lid, eerste tot en met derde zin	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie of werkt rechtstreeks		
Artikel 13 (Verslaglegging), tweede lid, vierde zin	Artikel I, onderdeel B (artikel 4.12b, onderdeel d, van de Aanbestedingswet 2012)	De lidstaten dienen de Europese Commissie op verzoek aanvullende informatie te verlenen over de toepassing van de maatregelen uit hoofde van deze verordening. Om aan een dergelijk verzoek te kunnen voldoen, kan informatie van aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven nodig zijn. Op grond van het voorgestelde artikel 4.12b, onderdeel d, van de Aanbestedingswet 2012 kunnen aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven verplicht worden informatie te verstrekken.	
Artikel 14 (Evaluatie)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Europese Commissie		
Artikel 15 (Inwerkingtreding)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; werkt rechtstreeks		